

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre	12 ft	Egész évre	14 ft
Fél évre	6 "	Fél évre	7 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	3.50
Egy óra	1 "	Egy óra	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . . . 30 kr
Minden következőnél . . . . . 4 | Nyüjtér sora 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A közvélemény.

Arad, február 22.

(—s) A megyék és városok, mint törvényhatóságok önkormányzati jogainak kellő érvényesülését mindig szükséges feltételül tekintettük annak, hogy az állampolgárok és helyhatóságok önállósága emelkedjék. De azért sohasem estünk abba a tulásba, mely az önkormányzati testületeket a politikai kérdések állandó tárgyalásában örömmel látja, mert az ily természetű vitatkozások kétségkívül meghaladják a helyhatóságok autonómia jog- és hatáskörét, — hisz ez esetben nem egy, hanem temérdek parlament volna az országban, amire annál kevésbé van szükség, mivel a politikai kérdések fölösleges pertraktálása mellett érzékeny veszteséget szenvednek a helyhatóságok érdekei.

Ezen szempontoknál fogva nem látszott indokoltnak, hogy a törvényhatóságok a polgári házasság kérdésével foglalkozzanak. És pedig annál is kevésbé, mivel a kormány azt még konkrétan nem is formulázta. Hisz addig, mire az sorra kerül, az idej költséggvetésen kezdve, mely az ellenzék jóvoltából még mindig nincs törvénybe iktatva, sok mindenféle munka vár a törvényhozásra.

Mindazáltal a kivételes helyzet e kérdésben mégis mást parancsol a törvényhatóságokra. Az a körülmény, hogy a kormánynak komoly megvalósítás végett kitűzött, de mégis eddigelé csak elvben proklamált programja ellen a polgári házasság tekintetében a klerikális és ultramontán körökben már most a legszenvedélyesebb és leglelküimeretlenebb izgatás indult meg, határozottan provokálja és kötelességévé teszi a törvényhatóságoknak, hogy ebben a kérdésben már most állást foglaljanak s véleményüknek kifejezést adjanak. Meg kell ezt tenniük azért, hogy az ország közvéleménye valódi voltában kifejezésre jusson, nehogy a klerikális és ultramontán tulzók akármily rövid ideig is bitorolhassák annak a színt, mintha ők volnának hű letéteményesei és képviselői az ország hamisítatlan közvéleményének.

A helyzetnek ezt a komoly intését legelsőnek értette el Somogy megye, mely annak dacára, hogy tulnyomó számban ellenzéki képviselőket küldött az országgyűlésbe, mégis állást foglalt a kormány szabadelvű egyházpolitikai programja mellett. Példáját követték Borsod- és Szepes megyék, valamint Kecskemét és Hódmező-Vásárhely városok. A mai napon Budapest fő- és székvaros is bizonyára csatlakozik e mozgalomhoz, s ezután majd a többi törvényhatóságoknál is napirendre kerül e kérdés, miután Somogy megye átiratot intézett ez ügyben az összes törvényhatóságokhoz.

Mi nyugodtan nézünk ezen autonómikus demonstrációk elé, mert biztosan tudjuk, hogy azokban az ország közvéleményeként az a hamisítatlan liberalizmus fog megnyilatkozni, hogy Magyarországon a felekezetek közt állami szempontból semminemű különbség nem létezik s hogy a házassági jognak egységes rendezése érdekében áll az összes állampolgároknak, tehát minden felekezeten egyaránt.

Itt az ideje, hogy a magyar társadalomnak azon rétegei, melyek zseniális, kulturális, és gazdasági állásuknál fogva az ország politikai vezetését három emberöltő óta gyakorolják és amelyeknek érdemeit képezik az összes politikai vívmányok, akcióba lépjenek. A magyar liberalizmusnak tüntető módon nyilatkoznia kell, ha nem akarja eltűnni, hogy az ellenakció a közvélemény hamis köntösébe burkolva bitorolja annak tekintélyét és hatalmát.

Belföld.

A ház üléseinek meghosszabbítása.

A képviselőház elnöke ma tartandó értekezletre hívta össze a képviselőházi pártok több tagját. Az értekezlet tárgya a ház üléseinek meghosszabbítása leendő. A szélső ellenzék néhány tagja délelőtti 9 órától szeretné meghosszabbítani az üléseket. Az ily módon való meghosszabbítás azonban egészen meddő kísérlet lenne. Tíz órákor is vajmi ritkán van a házban annyi képviselő együtt, hogy az üléseket megkezdhessek; kilenc órákor előre láthatólag még inkább kongának az ürességtől a ház helyiségei. A meghosszabbításnak csak akkor lesz gyakorlati értéke, ha tíz órától délutáni három óráig fog a ház ülésezni.

Arad a második lakbérosztályban.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, február 22.

Előre jeleztük, hogy a képviselőház minő álláspontot fog elfoglalni a lakbérosztályok ügyében, amit több város, közöttük Arad is, joggal sérelmesnek tart. Amint ezt az „Aradi Közlöny” jelezte, a kérdés akként is nyert elintézt. A kormány megkapta a diskretionális hatalmat arra, hogy a maga hatáskörében intézkedjék a sérelmek orvoslására.

A vitát és annak révén a határozatot Boros Beni provokálta.

Az ülésnek erre vonatkozó részét itt adjuk.

Az állami tisztviselők illetményének szabályozásáról szóló javaslat 2. §-ának tárgyalásánál felszólalt

Boros Beni: T. képviselőház! A tegnapi tárgyalás alkalmával már rá mutattak arra a nem egészen helyes osztályozásra, melyben a különféle városok a tisztviselői lakbér tekintetében osztályozva lettek és ez alkalommal kiemelték egyúttal azt is, hogy a tárgyalás alatt levő javaslat határozatai, a melyek a lakberek megállapítására vonatkoznak, nem felelnek meg tökéletesen a helyi viszonyoknak,

különösen némely nagyobb város helyi viszonyainak. Én a magam részéről nem csak ezt a bajt látom az egész előterjesztésben, hanem általában véve azon meggyőződésben vagyok, hogy a lakberek tekintetében az állami tisztviselőkkel kissé mostohan bántunk el. Méltóztatnak ösmerni a katonai lakbér-szabályzatot, ezekben a katonák számára megállapított lakberek, merem állítani, majdnem 30%-al magasabbak, mint az állami tisztviselők részére megállapítottak. Ezt a különbséget kellőleg indokolva nem látom, mert ugyanazon lakások állnak az egyiknek mint a másiknak szolgálatára, tehát mindkét félnek egyformán magas áron kell azokat megfizetni. Meghajlom azonban azon érv előtt, mely mindnyájunkra nagy súlyjal nehezedik és ez az állam finansziális érdeke. A t. miniszterelnök ur mint pénzügyminiszter már eddig is abban a nézetben van, hogy ezzel a javaslattal már is meglehetősen érzékenyen érintették az állam pénzügyi érdekeit, és magam is mérlegelvének e nagy érdekeket, melyek pénzügyi viszonyainkkal összeköttetésben vannak, nem kívánok oly határozatot provokálni, mely ezen pénzügyi érdekeket hátrányosan érintené. De ha tekintjük a kérvényeknek azt a nagy számát, a melyek a t. ház asztalán fekszenek és a melyek közt 28 előkelő és virágzó és több állami tisztviselőtestületnek lakhelyül szolgáló város és megyei székhely azt kérészezi a t. háztól, hogy az ő részére hátrányosan megállapított harmadik díjosztályból a másodikba soroztassák, akkor lehetetlen elzárkózni azon indokok mérlegelésétől, a melyek ezen városok legtöbbjét ezen folyamodásra indították. Ezekben tényleg hivatalos adatokkal van kimutatva, hogy nemcsak a törvényjavaslatban megállapított lakbérilletményekért, de még magasabb áron sem lehet kapni megfelelő lakásokat, sőt több városban, úgy Aradon, Kassán, Kis-Mártonban, Verseczen és több más városokban még azon illetményekért sem lehet lakást kapni, a melyek a katonai lakbér-szabályzatban meg vannak állapítva és több ily városban ezen lakbér-illetményekre rá kell fizetni, hogy a beszállított katonatiszteket elhelyezhessék. Egyúttal ezen kérvényekben rá van mutatva azon alap hiányosságára is, mely alap a lakbérosztályozásnak meghatározására ezen törvényjavaslatban felvetetett, t. i. a katonai osztályozás alapját kifogásolják, amennyiben ennek meghatározása is egyes helyeken és viszonyok közt nem egészen megfelelő. Nem akarok, t. ház, ezen kifogásoknak részletezésébe bocsátkozni, de magában a törvényjavaslat indokolásában, illetőleg a pénzügyi bizottság jelentésében is ki van emelve, hogy azért fogadtatott el a katonai osztályozás, mert ennél jobbat találni ezuttal nem lehetett s mert ezen alap elvi szempontból legalább a kezdeményezésre tökéletesen megfelelőnek találtatott. De maga a pénzügyi bizottság jelentése is azt mondja, hogy ez az alap nem teljesen kifogástalan. Magam is abban a meggyőződésben vagyok, s úgy látszik, hogy a kérvényező nagy városok legnagyobb része ugyanezen az állásponton áll.

Nos hát, t. ház, ha ez az alap nem teljesen kifogástalan, akkor mindenesetre föltétlenül kell, hogy ez a nem teljesen kifogástalan alap bizonyos relációkban bizonyos sérelmeket fog okozni, tehát ezen alaponak nem kifogástalan részét valami módon okvetlenül javítani és korigálni kell. Az eredeti törvényjavaslatban, mint méltóztatik emlékezni, benne volt, hogy a minisztertanács felhatalmaztatik, hogy az esetben, ha a helyi viszonyok ezt szükség esnek fogják mutatni, a városok osztályozását megváltoztathassa. Egyúttal benne

foglaltatott ezen javaslatban az is, hogy a minisztertanács erről a változtatásról az országgyűlésnek mindannyiszor tartozik jelentést tenni.

A pénzügyi bizottság, midőn a városoknak az eredeti törvényjavaslatba fölvett részletes osztályozását eltörölte s egyáltalán az egyes városok felsorolását perhorreskálta, azt hiszem, abból a szempontból indult ki, hogy itt e házban az egyes városok érdekeltiségek talán hosszadalmas és kellemetlen vitaközösait elkerülje. En ebben a felfogásban a magam részéről szintén osztozom, azonban azt hiszem, a pénzügyi bizottság tulment a határon, midőn a városok felsorolását kihagyta az eredeti törvényjavaslatból, hanem egyúttal a törvényjavaslatnak azon fontos határozatát is, amelyet előbb voltam bátor említeni: a törvényjavaslat egyes hiányainak időszakonkénti korrektívumát, azon határozatot, hogy a miniszteriumnak jogában legyen a helyi viszonyoknak megfelelőleg változtatásokat is tenni.

En t. ház azt gondolom, lehetetlen nekünk az ország egy nagy részének, jelentékenyebb városainak és e városokban elhelyezett tisztviselőknek illetményeik s ezen illetmények szabályozása tekintetében beadott kérvények fölött egyszerűen napirendre térnünk. Ezt mi t. ház nem tehetjük, mert ha ezt tenők, ellenkezésbe jönnék a tényleges viszonyokkal s a törvényjavaslatnak egy oly határozatát szentesítjük, amely fölfogásom szerint igazságtalan. Igazságtalan pedig azért, mert a katonai lakbér-osztályozás, amint méltóztatik tudni, időszakonként újból eszközöltetik, míg a törvényjavaslatban erről gondoskodva nincs. Pedig ez okvetlenül szükséges, mert hiszen tudjuk, hogy minden egyes vidéken és városban a lakbérviszonyok rendkívül fluktuálnak és igen gyakran változnak. Nem szükség példákat felhoznom, elég legyen csak egyes városokra, sőt csak egy helyre rámutatnom (Halljuk!) Méltóztatik tudni, hogy a Vaskapu-szabályozás szempontjából igen jelentékeny hivatalnoki létszám helyeztetett Orsovára. Orsova eddig a katonai lakbér-osztályozás szerint az utolsó helyen állt. De méltóztatassék a jelenlegi viszonyokat mérlegelni. Nemcsak azon árákon, melyek a törvényjavaslatban felhozhatók, de még a sokkal magasabb katonai lakbér-osztályozás mellett meghatározott árákon sem lehet ma ott lakást kapni, sőt egyáltalán nem lehet lakást kapni, úgy, hogy a ki tisztességesen akar ott lakni, házat kell építenie. (I g a z ! U g y v a n !) Már most t. ház a katonai lakbér-osztályozás szerint Orsova a VII. osztályban volt. Kérem: fenntartsuk-e ezt az osztályozást minden időre a törvényjavaslatban, vagy ha nem tartjuk fenn, minden egyes esetben a törvény megváltoztatását preponáljuk? Vagy ha a katonai kormányzatnak megadtuk a jogot, hogy a viszonyokat 5 évenként megvizsgálja és az osztályozást ahhoz képest módosítsa, a polgári kor-

mányzatnak ne adjuk meg a jogot, hogy sokkal nagyobb számú tisztviselőnél hasonlóan a helyi viszonyoknak megfelelőleg a lakbér-osztályozást időnként módosíthassa? Ezt, t. ház, consequens eljárásnak nem tartom és azért azt az eljárást, amelyet a pénzügyi bizottság követett, midőn kihagyta azon felhatalmazást a kormány részére, amely a kormányt e tekintetben a szabad elhatározásra jogosította volna fel, magam részéről el nem fogadhatom. Azt gondolom t. ház, hogy kormányunknak aggodalom nélkül megadhatjuk azon jogot, hogy mindenütt, ott, ahol szükségnek látja, az egyes városok helyi viszonyait kellőleg mérlegelhesse és számba vehesse és az állam tisztviselőit egy nagy sérelemtől megmentse s nekik a megélhetést biztosítsa. Ezzel, t. ház, mi nem adunk a kormány kezébe egy oly discretionális hatalmat, amely nem tudom miféle jogosulatlan kedvezmények adására felhasználható lenne. Hiszen a kormánynak nincs szüksége arra, hogy ezzel a discretionális hatalmával éljen vissza, ha hatalmával vissza akarna élni, mert hisz ott van az a joga, hogy előléptetéseket eszközölhet, hogy egyes tisztviselőket, de sőt egész testületeket az egyik városból a másikba áthelyezhet. E szerint kedvezményezést a saját felfogása szerint és hatalmából eszközölhet, anélkül, hogy arra külön felhatalmazást kellene adni, de én szükségesnek találom a fentebb ajánlott korrektívumot magunknak a tisztviselőknek érdekében, akiről, amint azt előbb is mondtam, e törvényjavaslat kellőleg nem gondoskodik, mert ezen javaslatban felvett lakbérékért a tisztviselők az öketényleg megillető lakásokat felvenni nem képesek. Azért igen kérem a t. házat, méltóztatassanak módosítványomat elfogadni. E módosítás ugyanabból a határozatból áll, a mi már az eredeti törvényjavaslatban felvéve volt, s amit felfogásom szerint a pénzügyi bizottság csak tévedésből hagyott ki. A módosítás így hangzik: (O l v a s s a.)

Az állami tisztviselők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat 3. §-ának utolsó bekezdése után a következő új bekezdés vétessék fel: „A kormány egyúttal felhatalmazatik, hogy a mennyiben az a helyi viszonyoknál fogva indokoltnak látszik, egyes városokat és községeket a pénzügyminiszter előterjesztésére az egyik lakbér-osztályból a másikba sorozhasson. Az osztályozás ezen megváltoztatása azonban a költségvetés benyújtása alkalmával a törvényhozásnak mindig bejelentendő lesz.“ Kérem a t. házat, méltóztatassék a módosítványomat elfogadni s ezáltal az állami tisztviselőink egy igen nagy sérelmét orvosolni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Álláspontomat kívánom a beadott módosítványokkal szemben jelezni, röviden azt jelentve ki, hogy a beadott módosítványokat elfogadom.

Elfogadom pedig azon okból, mert merülhetnek fel olyan rendkívüli körülmények, melyek csakugyan indokoltá teszik azt, hogy egyes helyek kivételesen egyik lakbér-osztályból a másikba soroztassanak, s éppen ezért az eredeti törvényjavaslatban kértük is a felhatalmazást a kormány részére. Kértük, pedig azon feltétel mellett, hogy ez a törvényhozás intézkedési jogát és a több kiadások által érintett budget jogát ne korlátozza, amennyiben ott is az mondatott, hogy az előzetesen jelentendő be a törvényhozásnak. Én eunélfogva B o r o s B e n i t. b a r á t o m n a k m ó d o s í t v á n y á t Szederkényi Nándor képviselőtársam módosítványával együtt, mely megövíja ezt az álláspontot és megfelel az eredeti javaslatnak, hogy t. i. a tervbe vett módosítás a törvényhozásnak előzetesen bejelentendő, részéről e l f o g a d o m. (Élénk helyeslés.)

Pár hét alatt tehát, amint azt Wekerle Sándor miniszterelnök F á b i á n László főispánnak és B o r o s Beni képviselőnek megígérte, e határozat alapján Arad a II-ik lakbér-osztályba kerül.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —
— február 22.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Josipovich Géza, Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Szilágyi Dezső, Csáky Albin gr.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Vályi Arpád egészségi okokból hat heti szabadságot kér. Megadott. Bemutatja a beérkezett kérvényeket. — Kiadták az illető bizottságoknak.

Neményi Ambrus előadó bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a képviselői fizetésnek általános-összegeben való megállapítására vonatkozó javaslat tárgyában.

Annak idején napirendre tűzik.

Következett

az állami tisztviselők illetményeinek tárgyalása.

A törvényjavaslat 2. §-át hozzászólás nélkül elfogadták.

A lakbér-osztályra vonatkozó vitát lapunkban más helyütt közöljük.

A 3. §-nál felszólalt még

Schwicher Henrik is, különösen a tanárok ügyét véve figyelembe.

T Á R C Z A.

— Február 23. —

Agglegények.

— Irta: Képz. —

Sokan vagyunk.

Mert röstelkedve bár, kénytelen vagyok bevallani, hogy magamat is közéjük számítom. Nem az életkor miatt, 28 évvel az embernek még olyan fürgének kellene kennie, mint a csik.

De manapság a huszonnyolcadik év határan homlokunk többnyire fölzalad a fejünk bubjág, szívünk kiég, kedélyünk nem friss többé s különösen lehamlik lelkületünkről a könnyü himpor s kivész belőlünk az a finom gyöngédség, a mely az ifjú érdek nélkül való szerelem s televény földje.

Mindenek fölött a piros arczu asszonyok tudnak megmondani: mennyire hijával vagyunk a gyöngédségnek s mennyire eldurvult bennünk az a sajátságosság, amelyet a legdurvább időknek, a harczos középkornak ifjai „Frauen-Dienst“ néven ismertek.

Ebből a Frauen-Dienst-ből mostanság csak annyi van meg bennünk, amennyit az asszonyi erély vagy az asszonyi külső tökéletesség reánk parancsol.

Onként, belső kötelesség-érzetből ma már vajmi kevesen maradnak meg a kellő tisztas távolságban az asszonyok mellett s alig vállalkozik valaki a tisztelet korlátainak érdek nél-

kül való, saját kezű fölemelésére; annál kevésbé vannak lovagok, akik az asszonyi tisztesség védelmére még a kicsinyes guny elében is sorompóba szállának, — ha csak nem férjek.

Az asszonyi tisztaság becsülése csupán addig van meg bennünk, amíg az első bizalmas tekintetét megkapjuk, vagy az első erélyes visszautasítással nem találkozunk.

Első esetben az asszonyt rögtön pajtasunknak tekintjük s menten a czimboraság szabad társaságában fürdetjük meg a lelkét.

A másik esetet annyira szokatlannak s annyira affektáczióknak vesszük, hogy olajra való tűzhullatásnak tekintjük s az ostromot egészen a tolokodásig vesszük.

Amikor pedig a nő iránt való tiszteletünk ennyire devalválódott s különösen, ha bátorságunkat siker koronázta: akkor, akkor, mintha idegeink között egyszerre megtompult volna az az egy, amely a házasság nemes vágyának érzetét közvetíti.

Ennél a pontnál aztán átléptük a szüzlelkü ifjuság határvonalát s átjünk az agglegénység mezőjére.

Az agglegények taborának egyre növekvő arányu szaporodása nem annyira az életviszonyok megnehezülésébe fektette gyökerét, mert a mai leányok, bármennyire leszöljük is őket, a menyasszonyi koszorúért szívesen osztakoznak velünk az élet terheiben, hanem inkább a gondolkodásnak abban a lealacsonyodásában

leli magyarázatát, amelylyel a mások családi életének a kincsét többé nem tartjuk annyira szentnek, hogy belső ösztönből a lehető gyöngédséggel foglalkozunk vele, aztán abban a megfogyatkozott asszonyi erélyben, amely nem képes az önvédelem fegyverét sikerrel forgatni és végül a mi sikerünk folytán, ama föltevés megerősödésében, hogy a női szív, a leányok szíve is nem tartható meg egy egész életen keresztül egynek tulajdonául.

Szóval az idealizmus lombos fája, a melyen a „Frauen-Dienst“ az előtt virágként megtermett, elhullatta leveleit.

Nem akarok tovább moralizálni. Csak konstatálni kívánom, hogy a mai agglegénység aligha más, mint a finom ruhába bujtatott alakzata a rabló romantikának.

Mert rablás is van benne, romanticizmus is.

Rablás először magunkkal és a társadalommal szemben. Ifjuságunk virágait elszórjuk. Pedig a társadalomnak, a mely nevel és élte bennünket, joga van e virágok gyümölcseihez.

Rablás másodsor a nőkkel szemben, akiktől a női méltóságot, gyöngédséget és a férjhez menetel lehetőségét raboljuk el és aztán rablás azok ellen, akiknek szentélyébe, a baráti vonzalom álarczaja alatt, behatolunk.

Az alföldi betyár-életben is volt romantika. Népköltészetünk gyöngy-dalai a betyár-élet romantikájából fakadtak ki. Hanem azért

Csáky Albin gr. azonnal felelt Schwichernek és kijelenti, hogy a paragrafus jelentékennyen módosulni fog, még pedig akként, hogy a tanárok és igazgatók egyharmada már a jövő költségvetés alkalmával egy osztályba előbbre helyeztetnek, míg 10 év alatt a tanárok és igazgatók fele fog a VII-ik, illetőleg a VIII-ik osztályba jutni. Ez, úgy hiszi meg fogja nyugtatni Schwichert. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Pulzky Agost előadó ehhez képest a szakasz megfelelő módosítását kéri. (Helyeslés.)

A ház a szakaszt a benyújtott módosításokkal fogadja el.

A 6. §. tárgyalását elhalasztja.

A 7-ik §-nál

Várady Károly azt ajánlja, hogy a törvényeségi és járásbírói irnokok, akiknek előléptetésre olyan kevés kilátásuk van, részüljenek pótlékokban. (Helyeslés balfelől.)

A 10. §-nál

Horánszky Nándor módosítást ajánl, hogy a 10. §. ama bekezdésébe: „Ha valamely állami tisztviselő” — iktattassék be „Ha valamely V—XI-ik fizetés-osztályú tisztviselő” stb.

Wekerle miniszterelnök hozzájárul a módosításhoz.

A ház a szakaszt a módosítással együtt elfogadja.

A ház a 14—15. szakaszokat elfogadja.

A 18. §-nál

Polonyi Geza módosítást ajánl, mely szerint a VIII-ik osztályból az előléptetés VII-ikbe ne kinevezés, hanem az ancienitás elvén alapuljon.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter kifejti, hogy e szakaszban kivételes intézkedésről szó sincs. A szakasz intézkedései is különben nemcsak a bírakra vonatkoznak. Más elv az előléptetésnél nem alkalmazható, mint a kinevezés. Az ellenőrzést a leghatályosabban a bírói kar gyakorolja. Kéri a szakasz változatlan elfogadását s Polonyi határozati javaslatának elvetését.

Apponyi Albert gr. annyira fontosnak találja Polonyi módosítását, hogy hozzá kíván szólni. A bírói kar iránti méltányosság követeli, hogy az ancienitás elve jusson érvényre. Ebben az esetben semmi szüksége annak, hogy itt is a kinevezés javíttassék.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órákor 744.3 mm., délután 2 órákor 741.1 mm. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 3.8, délután 2 órákor C° + 4.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 6, délután 2 órákor D. 6. Felhőzet: reggel borult, délután borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható

— Február 23. —

Szeles. — Boros. — Enyhe. — Eső.

a kedves, kerek dalocskákért kinek se jutott eszébe fölzdudni a tűz, a vas, a királyi biztosság ellen, amely azt a betyár-romantikát gyökerestől megölte. Az újabb népdalok már csak változatai, vagy pláne csupán másolatok utánzatai azoknak, amelyek hajdan, a puszták szabad legényeinek dalos ajkán termettek.

Epp így az irodalomnak szinte nélkülözhetetlen alakja az aglegény. Gyöngéd asszonyi szivecskéik újabb megnyiladozásának poézise egyenes összefüggésben van a szabad vadorsággal. Mi lenne a regényirodalomból s különösen a társadalmi drámák és vigjátékokból, ha Dumas-fils és Brisszon egyszer csak arra a gondolatra jutnának, hogy a szinpadra csupán naiv lánykakat, házasonni kész, romlatlan lelkű ifjakat s egymásba fülög belebomlott házaspárokat hozzon. Az erénynek e küzdés nélküli szerepeltetése nélkülözne minden poézist, de telve lenne fölös unalommal.

Am azért a költészet érdeke nem lehet annyira erős, hogy miatta az aglegénység megkritikálásának még csak a gondolatát is eldobjuk.

Az aglegénység ugynevezett virágos helyzetét, gyöngyétét mindenestre meg kellene nehezíteni már csak azok miatt a millió számra felszaporodott lányok miatt is, a kik küzdő szívvvel, fogyó reménységgel a völegény-fogdosásig alacsonyítják le magukat — nagy hiába.

Vizjelzés.

1893. évi február hó 22-én reggel 8 órákor észlelt hőmérsék, időjárás, marosi vizállás és jégvastagság.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás		Jégvastagság
			centiméterekben		
Branyicska . . .	+ 2°	borult	+ 88	16	
Soborsin . . .	+ 3°	felhős	+ 30	—	
Radna . . .	+ 2°	felhős	+ 92	21	
Arad . . .	+ 5°	felhős	+ 42	32	
Makó . . .	+ 5°	felhős	+ 34	38	

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. február 22.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy óra . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyszinte ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

Schreyer Matyi.

— A szinpadról. —

Nagy kópé az a mi Matyink. Folyton újabb ugynevezett stiklikén töri a fejét. Tegnapelőtt nemkülönben. A templomra egyhangú melanchóliával verte el a hetet. A harangokat megczibálta a sekrestyés, a színházban pedig lecsengették a nyitányt.

Czirók Róza jutalomjátéka volt. A Schlézingerék nem hagyták magukat, (bizony isten nem hagyták!) no de a Matyi sem.

Uri lassúsággal, hatás nélkül lépett fel az öltözőjébe, s kente-kente a festéket az arczára. Az ajtót magára zárta, hogy senki se lássa, mert — meglepetésre készült. A hasadékon ugyan bekucskált néha egy-egy kíváncsiskodó csillag, no de az sem láthatott semmit. (Ugyan hol láthatnál kinai ember fején szőrt, vagy a Szepesy előtt vizet?)

Szóval Matyi titkolódzott. Végre csenget az ügyelő, s ő óvatosan kuszik a megfelelő ajtóhoz, hogy egyetlen jelenését — melyben egy ének és zenetanárt ábrázol — végigjátssa.

De hát micsoda virágos van a legényéletben.

Nem hiszem, hogy lenne ember, akinek szívére a jóleső érzés melegsége ne szállana rá olykor-olykor, ha egy nemeslelkű, gyöngéd-szívű, prude asszonykát a családi élet boldogságában lát. És nem hiszem, hogy azok a férfiak, a kik az ilyen becsülésre méltó családi életbe betolakodnak, a maguk megvetésének egy olyan erős nemét ne érezzék, a mely az izes gyümölcs edességét el ne keserítse. És végül azt is hiszem, hogy egy szépséges bálvány lerontása fölött való diadalért soha nem lehet akkora, a mennyit el ne emésztene az első mámor eloszlása nyomán támadt önvád s a rablás életre kelt öntudatának keserősége.

Van ennek az ilyen átmeneti szerelem virágának más színe, mint a szégyen színe, más íze, mint a behabzolt káviának, ha nem volt időnk megöblögetni a szánkat és más illata, mint a gyár kémények füstjével elegyült nehézkes ködnek, amely irtózatossan csip?

Aligha.

Amikor egy asszonykát, a másét hódítjuk s a lelkiismeret elaltatva, olyan érzelmek közé rántjuk le, a melyek a lélek nemességén csorbát ütnek, ezt a következő szempontokból tesszük.

Vagy mert valósággal szeretjük. Az asszonyoknak megsughatom, hogy ez a leges-

Az ajtó felnyílik. A közönség tombol, s egy szó tölti be a házat:
— Schreyer! . . .

Igen, a Matyi Schreyer Harry volt maszkban, mozgásban, s hanghordozásban egyaránt.

Vedress a kulisszák közt állt, s nem tudta nevéss-e vagy bosszankodjék. (Sziklai azt mondta neki, hogy jobban teszi, ha nevet!) Meg is fogadta a tanácsot, de azért elismerte magában, hogy Matyi akármint is, de büntetést érdemel.

A terv egy pillanat alatt készen volt, úgy hogy mire Matyi arczán a diadal mámorával kijött a szinről, ijedt arcczal fogadja Becskly, az ügyelő:

— Matyi ur!

— Nos.

— Baj van.

— Schmarn!

— De bizony nem Schmarn, hanem Schreyer! Matyi kezdett fülelni.

— Micsoda Schreyer!

— Jaj kérem — folytatta az ügyelő — ne menjen fel az öltözőbe, mert ott a biztos halálba megy . . .

(Matyin veríték kezdett kivenni; parókájának hajszálai az égnek meredtek, a fél bajusza levált, mert elolvadt alatta a mastix).

— A halálba én? Hogy értem? Nem értem!

— Hát kérem úgy, hogy Schreyer ur rettenetes módon haragszik, mert őt utánozta, fel van izgatva, dühös, mint a tigris.

Aztán sugva, félelemtől remegő hangon tette hozzá:

— Fenn várja önt az öltözőben — stillettel!

— Jaj! (Ez a Matyi volt!)

— Bizony Isten!

— De hát mit tegyek? Édes istenem, hisz ezt én Nagyváradon is így játszottam, nem czélatos rosszakarát vezetett . . . s indult kifelé a szinpadról.

A kijáratnál már várta Vedress, s halálra vált arcczal tartóztatta vissza:

— Maradj! Ne menj te szerencsétlen, mert jelenlegi arczod hasonmása a másvilágra küld!

Matyi zöldes sárga színt játszott, mint a piros bazsarózsa, ha leszakítják. Csaknem könyezve kérdé:

— De hát Istenem, mit tegyek?

— Megmondom azt is. Hozasad le a ruhádat so öltözz fel itt lenn valamelyik női öltözőben. Ertettél?

— I . . igen.

— No hát. Azután pedig nézd, hogy hazakotródjál. De óvatosan, mert nem állok jót, hogy nem les-e rád Schreyer, hogy leszurjon!

Ugy is lett. Matyi óvatosan demaskirozta magát, felöltözött, s nagy sutytyomban, hogy senki meg ne láthassa — eltűnt. Az utcán a házak mellett haladva suhant tova, s — hazament.

Alig hegy kihuzta a lábát a Matyi, nevetett, nem, kaczagott az egész színház, még a ku-

legritkébb eset. Az esküvés, az udvarias előzékenység, a hűséges kísértés, örök érvényű ígéreteknek becsületszóra fogadása, mindez alig bizonyít valamit. Semmi komolyabb hitelt nem érdemel. Mert a ki a más tulajdonjogának szentségét könnyedén megsérti: az nem fog óvakodni a könnyen hívő asszonykának tett szerelem- és hűségeskü bilincseit is le-tördelni magáról. És végre is egy aglegény szíve soha sem képes olyan intenzív érzésre, amely a diadal csömörében meg ne fulna. Egy ilyen máséra áhítózó férfinak a szíve nem fészkek, hanem bálterem számos fülkével. Epp ezért a naivan hívő asszonykák előtt mindig a csalódás korai vége áll.

Vagy pedig (ez a legsűrűbb eset) azért hódítjuk meg, mert a férfi büszkeségnek akartunk vele egy-egy bokrátát szerezeni újabb diszül. Ez esetben az asszony semmi más, mint áldozat, vagy a legkedvezőbb kifejezéssel élve, kísérleti anyag. Nos, ezért korántsem érdemes kockára tenni egy egész életet. Az asszonyok bizonyára többnek tarthatják magukat, semhogy e méltóságukat egyenesen megöli, érzelmeiket lealacsonyító szerepben lássák magukat.

Van még egy harmadik eset is. Ennek vannak a legcsunyább lélektani motívumai. Psychológiai rugója a homo carnivorus természetében gyökerezik. Megenni a másét csellel, vagy rabolva, de mindenáron. Ez a jelszó. Nem gondolni se jogra se becsületre, se kö-

lisszák is jobbra-balra döltek a sok kacajtól. V e d r e s s alig tudott szóhoz jutni.

— Ezt csak azért tettem, hogy Matyi meg legyen büntetve.

— Hát mi itt a büntetés? — okvetetlenkedtek a kardalósok.

— Hát nem értitek, csacsikák? — Matyi félelmében kénytelen volt hajnal előtt hazameenni!

A történetet én még az este hallottam. Rám bízta, mint titkot, s most nem azért mondom el, hogy — továbbadják. Tehát discretió, könyörgöm, discretió. Hrylos.

H I R E K.

Február 23. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Romána. — Protestáns naptár: Romána. — Görög-keleti naptár (február 11.): Balázs. — A nap két 6 óra 53 perczkor, nyugszik 5 óra 35 perczkor.

Külső-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola földszint.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Az aradi légszuszvillágítási részvénytársulat közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Stavenhagen Bernát hangversenye (Fehér Kereszt.)

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 5. Az arad-hegyaljai szőlőtelep szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi kamara.)

Márczius 5. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi Felsége: bethleni gróf Bethlen Balázs országgyűlési képviselőnek a kamarási méltóságot díjmentesen legk. adományozni méltóztatott

— Aradváros csatornázása. Aradváros vízvezetési és csatornázási bizottsága tegnap délután folytatolagos ülésben tárgyalta a csatornázási szabályrendelet tervezetét. Salacz Gyula polgármester elnöklelte alatt jelen voltak: P a r e c z István előadó, I n s t i t ú r i s Kálmán, P o s g a y Lajos dr, V i r á g h Lajos, B o n t s Döme, P e k á r Károly, S c h u s z t e r Illés dr, B i n g Vilmos, T a r j á n y i Vilmos, H e g e d ü s László, S c h u s z t e r Henrik dr, N e s n e r a Aladár, T e d e s c h y Viktor, D o m o n k o s Lajos, B l a s k o v i t s Antal, S t e i n e r Jakab, H á s z Sándor, R o b i t s e k Agost dr és F é n y e s Dezső. Olvastatott és hitelesített a múlt ülés jegyzőkönyve, mely után a csatornázási szabályrendelet került tárgyalás alá. A szabályrendelet 1—9 §-a jelentéktelen vita után az albizottsági javaslat értelmében, jelentéktelen stílus és lényegbeli módosítás után elfogadtatott. A 10-ik szakasznál B o n t s Döme indítványozta, hogy a város

vetkezésre, csak szagatni a rózsát, ahol kapja. Ez az elhatározás. Ez a legteljesebb gerincpolitika, ez a rabló-véralkat kitörése, amely csupa vad realismus, minden poetikus motívumok nélkül. Ne hát az ilyen lélek egy csöppnyi rokonszenvet sem érdemel.

Mi következik most ezekből?

Az, hogy az agglagénykedésnek társadalmi táborra való szerződése megölte bennünk az idealizmust s helyette megteremtette azt a gyöngédtelen fölfogást, amely a nőket kivétel nélkül a vér szolgálatában látja, aminek következtént ostobaságnak tűnik föl a házasság, naivságnak a nemes hevülés, kötözni való bolondságnak a rajongás és kitünő dolognak a társalgási tónusnak tisztán érzéki térre vitele.

Az ilyen eredmények mellett pedig valójában nem dicsekedni való dicsőség az agglagények közé való sorolhatóság.

Még egyet.

Miért soroltam így föl a bűneinket.

Meg akarom vele magyarázni egy aszszonynak, hogy nekem hihet, mert én a magam fajtájára is megmondom a nyilvánvaló igazat.

Ime, ez az első lépés, amelyiket már nem szabadna megtennünk s a melyiknél már visszautasítással kellene találkozunk.

közönségének a törlesztéshez megállapított 1 százalékos hozzájárulása felemeltessék. Az indítvány S t e i n e r Jakab ellenző, B i n g Vilmos, T e d e s c h i Viktor, H e g e d ü s László, S c h u s z t e r Henrik dr, S c h u s z t e r Illés dr és R o b i t s e k Agost dr partoló hozzászólása után elvetetett s az eredeti szöveg elfogadtatott. A 11-ik szakasz B o n t s Döme azon módosításával fogadtatott el, hogy a városi középületek után a város fizesse a hozzájárulást. A 12-ik szakasz oly értelemben módosított, hogy a lakások jövedelme utáni hozzájárulását fele részben a háztulajdonos, fele részben pedig a lakó viseli, a lakó kötelezettségeért a háztulajdonos a várossal szemben nem szavatol. A 13-ik szakasz némi módosítással, a 14-ik pedig módosítás nélkül fogadtatott. Jelentéktelen stílus módosítással fogadta el ezután a bizottság a szabályrendelet 15., 16. és 17-ik §§-ait. A nagybizottság ezzel befejezte tárgyalásait s jelentését be fogja terjeszteni a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése elé, a mely hivatva van a város vízvezetése és csatornázása kérdésében véglegesen határozni.

— Aradmegye rendkívüli közgyűlése. Körlevél. Aradmegye törvényhatósági bizottsága folyó február hó 28-án kedden d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani. Tárgy: 1. A honvédelmi min. kir. miniszter leirata a loavató bizottságok megalakítása iránt 1893. évre. 2. Az állandó választmány pénzügyi szakosztályának jelentése, melylyel a vármegyebeli közegek 1893. évi költségvetési előirányzatát bemutatja. 3. Papp Sándor berzovai gör. kath. lelkész felebbezése Berzova község képviselőtestületének a törvénybírói állást beszüntető határozata ellen. 4. Papp Sándor felebbezése Berzova község képviselőtestületének azon határozata ellen, melylyel a Maros-part-erődítési munkálatokhoz szükségelt köanyagok kihordásának kötelezettsége alól az előjárók felmentettek. 5. Györök község képviselőtestületének határozata kölcsön felvétel tárgyában. 6. Popp György felebbezése a magyarországi bírósági választás ellen — 7. Liffa János és társai felebbezése Szemlak község képviselőtestületének azon határozata ellen, mely szerint a regále és fogyasztási adó házilagos kezelése mondatott ki. Van szerencsém ezen közgyűlésre a törvényhatósági bizottság t. cz. tagjait tisztelettel meghívni. F á b i á n László főispán.

— Arvizjelzés. Borosjenőn — mint lapunknak táviratozzák — a Körös a jégtorlás és rohamos olvadás folytán annyira megakadt, hogy a vizállás túlhaladja a 0 feletti 3 métert. A községben a legkomolyabb árvízveszélytől tartanak, a szolgabíróság a legszélesebb körű árvízvédelmi intézkedéseket fogantatosította.

— Az ügyvédek egy panaszaának orvoslása. Az ügyvédek körében sok, éles panaszra adott okot az új bírói ügyviteli szabályok azon rendelkezése, melynek értelmében a bírósági segédhivatalokban magánfeleknek, köztük ügyvédeknek is, csak elnöki engedélyre adtak értesítéseket. Mint Budapestről értesülünk, ez az anomalia meg fog változni, amennyiben S z i l á g y i Dezső igazságügyminiszter rövid napok alatt p ó t r e n d e l e t e t szándékszik kiadni az ügyvédeknek adható értesítés tárgyában.

— Arad példáját buzdítja követni a „Nagyvárada”, mely legutóbbi számában a következőket írja: A katonai lakbérosztályok mostoha beosztását egyes városok nem nézik tétlenül. Aradról jelenti levelezőnk, hogy Arad országgyűlési petíciójának, hogy Arad a harmadik lakbérosztályból a másodikba soroztasék, teljes sikere ígérkezik. W e k e r i e Sándor miniszterelnöknél az ez ügyben fennjárt aradi deputációnak a kormányelnök határozatlan megígérte, hogy Arad méltányos kérelmét teljesíteni kész és a mennyiben ilyen javaslat tétetik, ahhoz hozza a j á r u l. Vajjon Nagyvárada, mely sokkalta drágább város és

lakbérosztályosítás tekintetében még sérelmesebb helyzetben van, a mennyiben nem úgy mint Arad, harmadik, hanem negyedik osztályba van sorozva, nem lelkesülne-e fel Arad példáján és a tizenkettedik órában nem indítana-e mozgalmat?

— A Maros áradása. A Maros folyó tegnap az egész vonalon 16 czm.-rel áradt. A jég mindenütt repedezik, Soborsinnál és Valemarén megmozdult s valószínű, hogy az éjjel meg is indult.

— Az iskolaszék ülése. Aradváros iskolaszéke ma, csütörtökön d. u. 4 órakor tartja meg február havi rendes ülését a már közölt tárgysorozat szerint. Az ülésre e helyen is felhívjuk az iskolaszék tagjainak figyelmét.

— Edelsheim-Gyulai Lipót br. nyugalmazott lovassági tábornok, a r a d m e g y e i nagybirtokos állapota tegnap határozottan rosszabbra fordult. Még e hó 3-án annyira jól érezte magát, hogy az nap este az orfeumba szándékozott elmenni, a mely szándékáról azonban házi-orvosa lebeszélte. A tábornok különben amugy sem valószínű voltna meg ezt a szándékát, mert a délutáni órákban erős láz vett erőt rajta, mely ágyba döntötte. A láz előjele volt az orbáncznak, a mely már ismételve támadta meg. Két héten át Edelsheim-Gyulai állapota nem volt veszélyes és betegsége gyakran fordult jóra, úgy, hogy az ágyból föl is kelhetett. Négy nappal ezelőtt azonban hirtelen rosszabbul lett s ez idő óta semmi táplálékot sem vett magához, noha addig kitünő étvágya volt. Kedvencz eledelét készítették a számára, de hiába, mert a báró a legkedvesebb eledelét, a megybefőzöttet is elutasította. A tábornok asztaláról ez a kompot sohasem hiányzott és annyira szerette azt, hogy nyáron ő választotta ki a befőzni való gyümölcsöt, a mit az ő utasítása szerint készítették. A tegnapi konzilium alkalmával az orvosok kijelentették, hogy az orbánczhoz tüdőgyuladás is járult. A beteg mellett neje és fia, Lipót báró virrasztanak.

— Stavenhagen Bernát, a kiváló művész — mint nekünk Budapestről távirják, — tegnap tartotta Bécsben második hangversenyét, melyen óriási diadalt aratott. Engedve az általános óhajnak, pénteken még egy hangversenyt rendez a császárvárosban és vasárnap Aradon játszik.

— Uj telekkönyvi rendelet. Az igazságügy-miniszter a telekkönyvbe feljegyzett zálogvisszaváltási s az ösisei nyiltparancsokon alapuló egyéb jogoknak, továbbá az özvegyi jogoknak és a jogositott személy élettartamához, vagy határozott időtartamhoz kötött jogoknak peren kívüli törlése körül követendő eljárás szabályozása tárgyában rendeletet adott ki, melyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl.

— Az átalakult Arad. Rég óta hordott vi-seltes köntösét tegnap szemmel láthatólag megcserélte a város. Szakított a fehér színnel, melyet pedig jó sokáig hordott magán s az ártatlanság übercziherét divatosabb barna-felöltövel újította meg. Miután a képleteket nem igen szeretjük, sietünk kijelenteni, hogy a hóról meg a sárról van szó. A tömötlen menyiségű pihéből, mely hónapokon át maga alá takarta Aradvárost, ma már alig látszik egy-két tenyérnyi folt, azt is felzattata a víz s maholnap még a helye sem marad. De sár és lucok, az található annál több. Ráadásul tegnap egész estig hullott az eső záporban, hol meg csendesebben, felolvasztotta az utolsó hómaradékokat is, jelöl annak, hogy immár küszöbön a tavasz...

— Árvíz esetén. A földmívelésügyi miniszter arról értesíti a hatóságot, hogy árvíz esetén az árvíz ellen védekezést vezető közegek használatára a postás és a távirdivonalon díjmentes éjjeli szolgálat tartatik fenn. A honvédségnél honvédecsapatok, a közös hadseregnél szintén segélycsapatok igénybe vehetők, kik az esetleg szükségessé váló robantásokat teljesítik. Együttal értesítést ad arról is, hogy egy hidászszászalój szerveztetett, a 7-ik számu.

— Reviczky István honvédtábornok, dandárparancsnok, kit ő felsége B o l l a Kálmán helyébe nevezett ki, tegnap délután Debreczenből Nagyváradra érkezett, hogy a honvédséget megsemméltse és a tisztikart magának bemutattassa. Reviczki tábornok a Széchenyi

szállóba szállott, ahol Valentic ezredes tisztelgett előtte. Este az új dandár parancsnok tiszteletére a tisztikar a szálló éttermében társasvacsorára gyűlt össze. A tábornok legközelebb Borosjenőbe is ellátogat.

— **A vidéki színészet érdekében.** Hieronymi belügyminiszter a vidéki színészet állandó segélyezése tárgyában körrendeletet küldött Aradvároshoz. A miniszter abból indul ki, hogy a vidéki színészet szubvencziójának kérdése nélkül nem oldható meg. Első sorban tehát a vidéki színészeti viszonyok felől alapos tájékozást óhajt szerezni és ezért jelentést kér arról, hogy a színháznak vagy szinkörnek mekkora a nézőtere, mennyi a bevétel, milyen a felszerelése, van-e szubvencziója, meddig tart a színidény, hol lehetne esetleg más várossal szini szövetkezetet létesíteni, menüi az igazgató által esetleg fizetett bér stb. A jelentés rövid idő alatt terjesztendő fel a miniszterhez, ki azután erélyes kézzel szándékozik hozzájárulni a vidéki színészet mizeriáinak megszüntetéséhez.

— **Népesedés.** Aradváros területén a múlt héten született 17 fi és 19 nő. összesen 36, meghalt 12 fi és 22 nő, összesen 34 egyén. A születések évi aránya 4.12, a halálozásoké 39.7 promille. A difteritisz 1, a torokgyík szintén egy esetben képezett halálokat.

— **Ipariskolák orsz. felügyelője.** Mint az „Aradi Közlöny” legelsőnek jelentette, az ipariskolák orsz. felügyelőjévé a leköszönt dr Bernáth István helyébe Mártonffy Márton, utóbb temesmegyei kir. tanfelügyelőnevezte tett ki. Mártonffy Márton megtartja kir. tanfelügyelői jellegét s ily cím mellett miniszteri biztosi hatáskörrel a vallás- és közokt. ügyi miniszteriumba osztatott be. Hivatalát márcz. 1-én veszi át. Mártonffy mint temesmegyei tanfelügyelő kiváló tapintatával és buzgalommal maradandó sikereket ért el. Temesvár és Versecz városok iskoláinak magyarrá tétele, a temesvári új tanítóképző stb. Mártonffy nevével állanak kapcsolatban. Alapos reményünk van az iránt, hogy Mártonffy új állásában is derekasan meg fogja állani helyét.

— **A költöző halott.** Aradi Gerő volt szinigazgató tetemét — mint irtuk — gyermekei a napokban Oraviczáról Szegedre szállították. A temetés itt e hó 17-én megy végbe nagy ünneppel, a melyen a testületeken kívül a jelenleg ott működő Somogyi-féle szintársulat, az aradi színház személyzete, több vidéki társulat, a színész-egyesület központi igazgató-tanácsa stb. képviseltetik magukat.

— **Millenniumi futtatások.** A magyar lovaréglét körében — mint értesülünk — igen érdekes és kiváló jelentőségű sporttervvel foglalkoznak. A klub a millenniumi kiállítás alkalmából Budapesten nagy nemzetközi lovasversenyeket szándékozik rendezni. A meeting programja még nincs megállapítva, de a lovaréglét vezetői a bizalmas tanácskozások során már a részletekkel is foglalkoznak.

— **Tévedések elkerülése végett.** Egy vidéki lapban olvassuk a következő famózus nyilatkozatot: „Tévedések elkerülése végett kéretik a közönség, hogy Stalbinger György gabonaügynök fiát ne téveszse össze Stalbinger József raktárnok fiával, annyival inkább, mert utóbbinak nincs is fia.”

— **Öt koporsó.** Sok családra hozott már gyászt a gyermekek pusztító réme, a difteritisz, de olyan pusztítást rövid idő alatt kevés helyen tett, mint Herczeg István makói lakos házában. Nyolcz nap előtt még öt gyermeke volt s nyolcz nap alatt négyet tett le közülök a hideg sirba. Az ötödik, a most már egyetlen, pedig szintén a rém karjai közt vonaglik. Azóta talán üres a ház egészen s csak a szegény szülők szíve van tele sötét gyászszal, mérhetlen fájdalommal.

— **A főszereplő Uj-Aradon márczius 23—29, Vingán április 4—8, Lippán márczius 1—3, Temesvárott márczius 27—29, Dettán márczius 15—18, Verseczen április 14—18, Fehértplomban pedig április 26—29, közt tartják meg.**

— **Gyujtogató Othello.** Vadász aradmegyei községben özvegy Miklósné istállója éppen akkor gyuladt ki, mikor fia a szép Vékás Julcsával lakodalmát ülte. A lakodal-

mas népség hamarosan észrevette a veszedelmet és a csendőrség segítségével a tettest is kézrekerítette Erdei Sándor vadászlegény személyében. A csendőrök átadták a gyujtogatót a kisjenői járásbírósnak, ahol Erdei beismerő vallomást tett. Miklóssal együtt egyforma szenvedélyvel szerette a szép leányt, aki azonban nem őt választotta párjává. Nagy bánatában öngyilkossági kísérletet is követett el, de a golyó rosszul talált. A lakodalmen ő is megjelent, tánczolt is a menyasszonnyal s azután hirtelen eltűnt a mulatozók közül. Halotta a vig muzikasztót akkor is, mikor az égő csóvát az istálló fedele alá rejtette. Meg akarta rontani a boldog vőlegény örömét.

— **Paraszt dráma.** Bács-Topolyáról írják: Cservik György régóta szerette a szép Gyömbér Treszkát, a lány pedig viszonzta a szerelmet, csak utóbbinak szülei nem akarták a fiatalok házasságáról semmit sem tudni. El is utasították Cserviket, mikor megkérte a lányt, akit hamarosan eljegyeztek egy Horváth Antal nevű legénygyermekkel. Cservik ekkor bosszút esküdt Horváthnak, akivel ezután nemsokára a korcsában találkozott. Ez volt veszte Horváthnak, mert Cservik veszedést kezdett vele és bicskáját szívébe mártotta. Horváth halva terült el a korcsa padozatán, a gyilkos Cserviket pedig elfogták.

— **A vámiletek.** A vámiletekeknek ezúttal történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1893. évi márczius hóra husz és fél (20 és fél) százalékban állapított meg.

— **Sikkasztó segéd.** Szabó Albert aradi üveg- és porcellánkereskedő tegnap Beck Sámuel nevű segédjével 255 frt 57 krt küldött a postára. Beck a pénzzel elzónázott, a rendőrség erélyesen nyomozza.

— **Pillanattfelvétel.** Feleléség: Nézd csak ifjúkori fényképemet.

Férj: Kétségkívül pillanattfelvétel?

Feleléség: Miért?

Férj: Miért? Mert a szájad csukva van.

— **Pályázatok.** A székelyudvarhelyi kir. tsvéknél két aljegyzői állás, 14 nap alatt. A bajai kir. járásbírósnál III-ad oszt. telekkönyvvezetői állás, 2 hét alatt.

— **Apró hírek.** Hevesen egy Erős József nevű napszámost a fadöntésnél egy tölgyfa agyonütötte. Debreczenben a Stipkó-féle ósdi ház tegnapelőtt délután összeomlott. A lakosok megmenekültek; csak egy cselédleány sebesült meg, de szerencsére nem veszélyesen. — Kolozsmonostoron Nagy Duha József odaváló lakos ittas állapotban agyonlőtte Takács György kertész. A gyilkost letartóztatták. — Zsolnán a Hungaria műtrágyagyárban egy több mázsás ömlapot emeltek az emeletre, miközben a kötél leszakadt s a lezhanó ömlap három munkást agyonütött. — Bécsben Ellinger Miksa lovag, az osztrák földhitelintézet egyik alantás hivatalnok, leugrott negyedik emeleten levő lakásáról s életveszélyesen megsértette magát. — Bukarestben letartóztattak egy Basgán Nikoláj nevű embert, a ki Mária nővérrel angol és oláh pénzeket hamisított. A hamisítók Budapesten, Bécsben, Párisban, sőt Amerikában is megfordultak hamisítványaikkal.

Gyászrovat.

Két kis halottat temetett el tegnap délután Denczig Béla és neje szül. Boxberg Ilona. Alig hogy 4 éves fiúcskájukat, Jánosát, kiterítették, a difteritisz ugyanaznap megölte a szintén 4 éves Annuskát is. A két kedves gyermeket tegnap d. u. 3 órakor temették el egyszerre a rom. kath. temetőben levő halottas házból. Nyugodjanak békében!

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi polgári lövész-egylet** f. évi rendes közgyűlését 1893. február hó 26-án d. e. 10. órakor a városháza emeleti kis termében tartja meg, melyre a tagok tisztelettel meghívattak. Targysorozat: 1. A tisztviselői kar és választmány választása. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. A pénztárnok jelentése. 4. Netaláni indítványok. Az elnökség.

— **Az aradi „Philharmonia egyesület”** f. hó 23-án csütörtök este 8 órakor énekpróbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg

az elnökség. A próba a polgári fiúiskola dísztermében tartatik meg.

— **Az I. aradi hadászok betegsegélyző egyletének** összes rendes és pártoló tagjai a f. évi február hó 26-án délután 3¹/₂ órakor a Nagy Lajos termében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívattak és kéretnek pontosan és számosan megjelenni. Arad, 1893. február hó 19-én. Berán Antal elnök, Kalmár Nándor titkár. — Targy: 1. Tagok felvétele. 2. Az I. aradi hadászok-egylettel egyetemben alakítandó zenekar költségeinek mikénti fedezése tárgyában hozandó határozat. 3. A fenti értelmében egy bizottság kiküldése. 4. Indítványok.

Mulatságok.

Márczius 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

— **A pinczér egylet bálja.** A Nagy Lajos-féle táncsteremben a pinczérégylet mulatott az éjjel. A mulatság pompásan sikerült. A nagyszámu hölgyközönségen kívül ott voltak a város notabilitásai közül Verzár Gyula dr, Müller Károly, Simon Jenő stb. A táncz kitünő kedvvel egész kivilágos-kivirradtig tartott.

Színház.

A színház műsora:

Február 23. (Csütörtök) A nagyapó, népszínmű; Sz. Németh József jutalomjátéka.

Február 24. (Péntek) A márvány hölgyek, színmű.

— **Sz. Németh jutalomjátéka.** Társulatunk általánosan kedvelt komikusa s rendezője, Sz. Németh József ma este veszi ki jutalomjátékát Szigligeti régen nem adott pompás népszínművében, a „Nagyapó és a fufangos diák”-ban, melyben a jutalmazandón kívül a társulat csaknem minden elsőrangú tagjának kitünő szerepe van. Az este tehát érdekesnek ígérkezik, s valószínűleg nagy közönség fogja az előadást végig nézni.

— **A Paradicsom, Gárdonyi-Barna** új egy felvonásos operettje legközelebb színre kerül a következő szerepkiosztással. Adám: Gergely József, Éva: Somlóné, Luczifer: Sziklai Kornél.

— **A Garai-pályázat.** A Garai-népszínmű-pályázat megemlített darabjai közül az „Ismeretlen”-t Bányai Géza, református pap, „A pribék”-et Andor (Arnold) Ferencz könyvkereskedő, „Az egri leány”-t Füredi József, színész, „A fogadott leány”-t Kántor Imre, „Szarka Miskát”-t Törkölly József, iskolai igazgató, „A mult árnyá”-t Zachariásné Kallós Ilonka asszony, „Béri Julis”-t Sonnenschein Manó, bécsi könyvvezető irták.

Idegének névsora Aradon.

— Február 22. —

Fehér Kereszt szálloda: Dr. Farkas Béla ügyvéd, Datta. Váry Endre magánzó, Kula. Hanka Emil magánzó, Debreczen. Madoczky Ferencz magánzó, Debreczen. Telegy József magánzó, Telegd.

Közgazdaság.

— **Budapest köbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi február hó 21. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 51—52 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 51—52 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 56—56.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 54—55 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg-ron súlyban) 51—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 51—52 krig. Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 51—52 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 50—51 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogramm felüli súlyban) 52—52.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogramm súlyban) 51.5—52 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 50—51 krig. Sertésleltés szám: 1893. február hó 19-én volt készlet 99,482 darab 1893. feb. 20-án felhajtott: 738 db. 1893. feb. 20-án elszállított 748 db. 1893. feb. 20-án maradt készletben 99,472 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: érett árú kereset

Szeszüzlet.

— Február 22. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beérvő 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósításai. —
Budapest, február 22. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irány- zat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.40—7.75
	tiszavidéki	"	7.55—8.05
	pestvidéki	"	7.50—8.—
	fehérmezei	"	7.50—8.—
	bácskai	"	7.55—8.—
Rozs	—	csend.	6.30—6.45
	takarmány	csend.	5.10—5.40
Árpa	égetni való	"	5.50—6.—
	süfőzdei	"	6.20—7.40
Zab	—	szilárd	5.60—5.85
Tengeri	bánsági	szilárd	4.75—4.80
	másnemű	"	4.70—4.75
Káposzta-repeze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.40—4.60
Szárazgabon lúdtöltő	tavasza	szilárd	7.58—7.59
	junius 1894	"	7.48—7.49
	őszre	"	—
	május-junius 1894	szilárd	—
	szept-október 1893	"	4.78—4.79
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. őszre	"	5.70—5.71
Káposzta-repeze	aug.-szeptember 1893	szilárd	12.10—12.25

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde.

Budapest, 1893. február 22.

Magyar aranyjárdék %	—
Magyar aranyjárdék 4%	116.—
Magyar papírajárdék 5%	100.—
Magyar vasuti kölesön	122.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szállóüzemavátsági kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölesön	152.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölesön	145.—
Osztrák járadék papírban	99.—
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	118.25
1860-iki államsorsjegyek	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény	99.—
Magyar hitelbank-részvény	392.—
Osztrák hitelintézet-részvény	330.60
Ezüst	—
Cs. és klr. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.62
Német birodalmi márka	59.25
London	21.20
20 márkás arany	11.81

Táviratok.**A képviselőház ülése.**

Budapest, február 22. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

S z i l á g y i kijelentette, hogy Polonyi indítványa nem fogadja el.

A szavazásnál elnök enuncziálta az eredményt, hogy a ház Polonyi indítványát elvetette, holott több ellenzéki zajos követelte, hogy az elnök rendelje el az ellenpróbát.

P o l o n y i kéri az elnököt, hogy respektálja a házszabályokat.

S z a l a y Károly közbekiált: Azt hiszi hogy még mindig a naszódi mocsokat kommandirozza.

A vitát holnap folytatják.

A képviselőház ülései.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) Számos képviselő értekezett ma az ülések meghosszabbítása tárgyában, mit azonban csak a költségvetés tárgyalásának tartamára ajánlanak. Megállapodás még nem történt. Előbb az értekezlet tagjai pártfeleikkel tanácskoznak.

A fővárosok közgyűlése.

Budapest, febr. 22. (Saját tud. táv.)

A főváros mai közgyűlésén a terem zsúfoiásig megtelt.

R a d o c z a betérjeszti a kérvényt, mely a képviselőháztól kirendi az egyházpolitikai reformokat, a polgári házasságot, az állami annyakönyvvezetést, receptiót (éljenzés).

Szólaltak ellene és mellette többen.

Zajos tetszés között P o l o n y i elfogadja az elveket, csupán kimondtatni kívánja, hogy a felterjesztés nem akar bizalmi nyilatkozat lenni a kormány iránt. Hozzáteendő a kath. autonomia ügye is. A feliratot óriási többséggel. (Zajos éljenzések között elfogadták.)

Visontay interpellációja.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.)

V i s z o t a y Soma holnap sürgős interpellációt terjeszt a ház elé a népszínházban a Kossuth-nóta betiltása miatt. Ezzel szemben a népszínház igazgatója kijelenti, hogy a rendőrség nem tiltotta be Kossuth-nótát, mert a nóta éneklését a színház törölte.

A játszótérek.

Budapest, február 22. (Saját tud. táv.)

C s i k y miniszter játszótérek felállítását meg s ü r g e t i.

A kormány egyházpolitikája mellett.

Szeged, február 22. (Saj. tud. táv.)

A közgyűlés óriási többsége bizalmat szavazott a kormánynak egyházpolitikájáért.

Komárom, február 22. (Saj. tud. táv.)

A közgyűlés majdnem egyhangulag pártolólag elfogadja a kormány egyházpolitikai programját s bizalmat szavaz a kormánynak

Lukácsiu ügye a táblán.

Debreczen, február 22. (Saját tud.)

A kir. tábla ma tárgyalta L u k á c s i u ügyét s a szatmári törvényszék ítéletét megsúlyosította: fölemelte négy hónapi fogházra, 300 frt pénzbüntetésre.

A Parasztsbeszűlet Berlinben.

Berlin, február 22. (Saj. tud. táv.)

A P a r a s z t b e s z ű l e t előadásán a császár átnyújtotta M a s c a g n i n a k a vaskorona rendjelet.

REGÉNY-CSARNOK.**Z Á T O N Y O K.**

Irta: Porfall Antal ír.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: —

[28] Madzsar Gusztáv.

Bernát hasztalan igyekezett urrá lenni ez ember iránt való megfoghatatlan gyűlölete felett; az minduntalan feltámadt lelkében. Azért jött, hogy vádolja? Vagy talán már maga sem hitt Smidt meghagyásában? Gyakran csakugyan azt hitte, hogy az a tengeren töltött borzasztó éjszaka örültte tette és minden, a mi hozzá tartozott, csak képzelődés. Ő soha sem találkozott evvel a Smidttel s az a pénz valósággal az ő pénze volt.

Betty nyugodtan hallgatta.

— És én bizonyosan tudom, hogy visszaküldi — válaszolá szilárd meggyőződés hangján. — Nem lehet tolvaj, határozottan nem.

Megfoghatatlan, hogy eddig meg nem tette, valami meg kellett hogy akadályozza,

talán meghalt s nem volt már annyi ideje talán reá.

Bernátban forrott valami; ez a határozottság és bizalom örültte tették. Erősen meg volt győződve, hogy Smidt sohasem küldte volna vissza a pénzt, ha megmenekült, sőt, ha csakugyan megmenekült, régen megbánta mar vallomását. Mert ha csakugyan másképp volna, ugy a hogy Betty gondolja, ki akkor a gonoszabb, Smidt, a gyilkos, vagy Bernát, a hamisító, a csaló?

Hangosan nevetett.

— Ő, ti asszonyok, egyik olyan mint a másik, senkinek sem tudjátok elfelejteni, ha egyszer belétek bolondult. Ostobaság az egész! Soha — erős hangsulylyal mondta e szót — soha sem küldi vissza.

Aztán mint egy örült szaladgált ide s tova a szobában.

Betty nem értette felindulását. Csakugyan csak féltékenység volna ez? Ismét feltűnedeztet lelkében valami zavart és homályos gondolat.

— De várjunk — Bernát megállott előtte, arca feldulva, tekintete nyugtalan. — Tegyük fel, hogy visszaküldi, akkor is számításba veendő a körülmények, a melyekben ezt teszi; például, csak felteszem, megtörténhetnék valamikor ilyen — habozott egy pillanatig, mintha most keresné a példát. — Például Smidt Henry velem lett volna a hajón, ő lett volna az a szerencsétlen társ, a kiroi gyakran beszéltem neked, a kit végre is nagyon korán hagytam el. A halál óráján felébred benne a lelkiismeret. Nincs ott más senki, csak én, meggyón nekem mindent, atyád pénze még a zsebében van. Mit csináljon vele? Levigye magával a halakhoz? Inkább visszaszolgáltatja, a bünt, legalább részben, jóvá teszi, hiszen meg kell halnia, bírāja előtt kell megjelenie. Ide adja nekem, én még erős vagyok, lehet, hogy megmenekülök, hogy elhozzam vagy elküldjem neked. Ha így volna, én csak ilyen esetben tartom lehetőségek, örülnél-e, hogy várakozásod teljesült, volnál-e részvétellel iránta, sajnálnád-e?

(Folytatása következik.)

AradvárosiÉvadbérlet
142. szám.**színház.**Havibérlet
19. szám.

Csütörtökön, 1893. évi február hó 23-án:

Sz. Németh József jutalomjátéka**A nagyapó****és a furfangos diák.**

Népszimű 3 felvonásban, dalokkal és táncokkal. Irta: Szigligeti Ede.

S Z E M É L Y E K:

Peterdi	Vedress.
Bojti Zsuzsi	Somlóné.
Rafaella	Margó Z.
Péter	Hajdu.
Kiss Tamás	Csatár.
Anna	Takácsné.
Gyula	Viola.
Jancsi	Sz. Németh.
Rózi asszony	Márkus I.
Bojti	Szepesi.
Ágnes	Folliauszné.
Estári	Góth.
Madame Joli	Czirok R.
Violini	Nyilasy.

Kezdeté 7 órakor.**KIS LOTTO.**

Prágai:

50, 90, 27, 64, 61.

Nagy-Szebeni:

66, 82, 70, 11, 2.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alólt igazgató-sága az 1893. év folyamán összegyűlő és nélkülözhetővé váló különböző ócska anyagokat (sinek és fémneműk kivételével) értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet. Az átengedett anyagok átvétele és eltávolítása tekintetében az alább idézett feltételek irányadók, de a folyó évi november végéig összegyűlendő anyagok feltétel nélkül december hó 25-ike előtt, a december hónap összegyűlendőik pedig a következő év január hó 25-ig átveendő s eltávolítandók.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrassy-út 73. II. em. 43. ajtó) a következő címzéssel: „Ajánlat ócska anyagok megvételére 15,201/93 számhoz» 1893. márczius hó 10-ik napjának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 129,381/91 szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 15 krral megszerezhetők. Az ócska anyagok részletes kimutatása anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban kapható.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt mennyiség és az ezért felajánlott egység ár szerint kiszámított értékösszeg 50/0-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál letendő.

Bánatpénz vagy a fentidézett aláírt feltételek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, valamint pótajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, ugyszintén olyanok sem, melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő czég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad ezt: tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségre szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt tekintett nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson s hogy végre a czél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1893. január hóban.

115. 1-3.

Az igazgatóság.

96—1893 gazd. sz.

3—3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a part-utczától a választó-utczáig terjedő védőtársaság 1893. évi január hó 1-jétől egy vagy több évre kaszálól leendő bérbeadása iránt folyó évi márczius hó 13-án d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár évi 40 frtnyi hasznóbér.

Bánompénzül letendő a kikiáltási ár 10/0-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi január 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rézső,
aljegyző.

HIRDETMEYNY.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1889. évi augusztus hó 8-án megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában:

Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg	Zalog bárca szám	összeg
15255	03	26045	11	58602	15	72582	04	76622	34	77778	59
16873	03	26174	15	60294	33	72666	52	76768	38	77826	47
17655	02	26166	04	60487	10	73028	39	76802	14	77846	02
20608	15	26185	18	60517	02	73101	07	76807	37	77890	12
21573	94	26269	51	62692	38	73437	30	76873	17	77956	12
21755	15	26294	02	64303	38	73466	11	76916	30	78118	17
22141	28	26352	90	64390	27	73518	01	76931	27	78171	14
22335	15	26635	24	64407	1 59	73627	20	76951	12	78302	02
22634	20	26694	03	64657	23	73817	03	77007	36	78479	42
23229	13	26722	23	64747	43	74053	08	77017	20	78586	04
23262	28	26733	12	67617	04	75187	52	77033	03	78626	04
23581	18	26740	02	68033	10	75844	38	77123	14	78633	14
23677	23	26803	87	68605	01	75861	02	77126	48	78665	03
23930	02	26928	09	68881	50	75885	12	77135	42	78690	14
24065	05	26963	05	69296	02	76220	38	77154	39	78712	10
24070	22	27053	07	69326	34	76224	09	77205	02	78715	44
24206	15	27120	04	69488	1 43	76235	65	77257	39	78777	20
24351	06	27174	02	71365	03	76393	12	77275	42	78805	23
24407	02	27131	30	71699	18	76394	48	77278	17	78912	17
24414	04	27238	05	71731	68	76427	17	77329	28	79104	14
24654	53	27315	05	71832	43	76526	08	77343	44	79135	08
24796	05	47670	38	72369	38	76566	42	77364	42	79155	07
24982	20	47947	16	72524	02	76574	35	77372	26	79184	76
25085	09	48450	10	72576	06	76611	07	77530	57	79436	73

Miről az illetők arról értesítetnek, miszerint a felesleg felvétele végett alulírott hivatalnál annál is inkább jelentkezzenek f. évi február hó 28-ig, mert különben fent kitüntetett összegek mint elévültek a városi ipariskola-alap javára fognak fordítottatni.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1893. február 11-én.

Sarlot Domokos, főkapitány.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Zágrábott.

49 | 893. sz.

110 1-3

Pályázati hirdetmény.

C. Moravice állomáson létesítendő következő munkákra ugymint:

1. Egy emeletes altiszti lakóházra, és

2. Egy köolaj pincze előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az ajánlatok f. évi február 26-ának déli 12 órájáig. »Ajánlat a c. moravicai állomáson létesítendő altiszti lakóház és köolaj pinczére» czim alatt hivatkozással a jelen hirdetmény számára, a zágrábi üzletvezetőség I. osztályánál (Akademia tér br. Vranycani ház) nyújtandók be, s az ajánlatokhoz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztára által kiállítva egy 400 frt. készpénz, vagy óvadékképes értékpapirokban befizetett biztosítékra szóló letétjegy csatolandó.

Az értékpapirok a névérték 90/0-ával fognak számíttatni s a készpénz befizetés után kammat nem jár.

A beérkezett ajánlatok f. é. február 27-én déli 12 órakor bizottságilag fognak felbontatni, és az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson.

Az ajánlatokhoz csatolt letétjegy a versenytárgyalás alkalmával jelenlévő pályázóknak írásbeli elismervény mellett kiadatik.

A pályázatra vonatkozó terveket és költségcsámítási előmeretet a pályázók f. é. február 10-től kezdve, rendes hivatalos órák tartama alatt az üzletvezetőség pályafentartási osztályánál (Zágráb Szt. Hieronimus egyleti épület II. emelet) tekinthetik meg, hol a szükséges nyomtatványok ivenkint 10 krnak lefizetése mellett meg is szerezhetők.

A tervek, amennyiben rendelkezésre fognak állani, bélyegformatonként 10 krért fognak a pályázóknak kiadatni.

A kitűzött határidő után beérkező vagy óvadék nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Zágráb, 1893. február 4.

Az üzletvezetőség.

171602.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti észak-i főmühely telepén lévő munkásvendéglőnek és vendéglői lakásnak f. 1893. évi május hó 1-től szá-

mitandó három évre leendő bérbeadására ezenel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az említett mühelyi telepen körülbelül 1400 munkás dolgozik, és a vendéglő helyiségek a szükséges berendezési tárgyakkal a m. kir. államvasutak igazgatósága által vannak berendezve.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a vendéglő bérlője által az észak-i főmühely munkásainak, a kiszolgáltatót ételek és italok fejében az észak-i főmühelyfőnökség utalványozása alapján nyújtott hitelnek megfelelő összeget, — mely azonban munkásonként és félhavonként 5 frtnál nagyobb összegre nem rughat, — az érvényben lévő szabályzatok szerint a munkások kéréséből a bérlő részére minden hó 1-én és 15-én hivatalból levonattja.

A feltételek, melyek mellett az említett helyiségek bérlője adatnak, a pályázati határidőig naponként az igazgatóság mühelyi szakosztályában (Andrassy-út 75. sz. III. em. 8.) és a máv. budapesti észak-i főmühely főnökségénél (kőbányai út) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyekről posta útján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és »Ajánlat a 171602/92 számhoz az észak-i főmühelyi vendéglő bérbevételére» 1893. évi márczius hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának mühelyi szakosztályában átadandók, vagy oda posta útján megküldendők. Az ajánlatokhoz ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően kitöltve tartozik csatolni. A csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá akként, hogy ajánlattevő aláírása előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket mindenkben elfogadja.

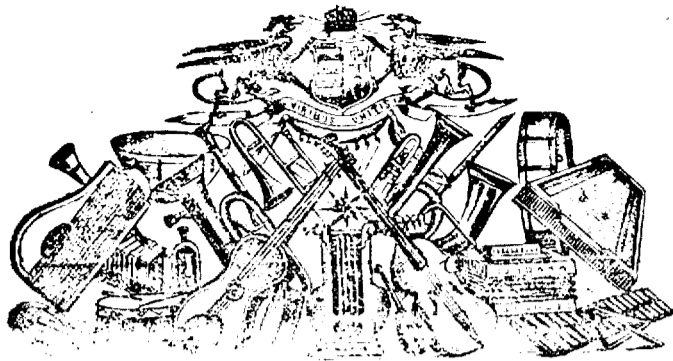
Bánatpénzképen 500 frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1893. évi márczius hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál letendő. Az ajánlatban ennek megtörténte megemlítendő, de a letéti jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállított ajánlatok, vagy olyanok, melyek a kitűzött határidő lejártá után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszorítás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg újabb ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1893. február 3.

Az igazgatóság.

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros.

Egyedüli szállítója az összes budapesti katonai zenekaroknak, valamint több vidéki színházaknak stb. stb.

BUDAPESTEN, II. kerület, Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja a n. é. zenekedvelő közönségnek és zenegyűléseknek saját gyártmányu

hegedűit, gordonkát, nagy bőgőit, czimbalmaikat,

továbbá mindennemű fuvó- és verő hangszereit s azoknak alkatrészeit.

Ariston 8, 18 és 24 frt. Kóták 20 és 50 kr. — Phönix 14, 20 és 40 frt. Kóták 50, 60 és 70 kr. — Legújabb Poliphon 10, 16, 30 frttól 50 frtig. Kóták 30, 50 kr. és 1 frt. — Simphonium 5, 18, 30, 40 és 50 frt. Kóták 30, 50, 60 és 70 kr. — Legújabb ugynevezett **népczitera**, mely hangszer egy óra alatt könnyen megtanulható, 125 2-3 2 frttól 10 frtig.

Harmonikák: 2 frttól feljebb. Mindennemű javítások gyorsan, jól és olcsón eszközöltetnek.

➔ **Képes árjegyzékj kívánatra bérmentve megküldetik.** ➔

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvény-társaság

III-ik rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

1893. évi február hó 25-én d. e. 10 órakor

fogja megtartani

Aradon, saját helyiségében (Fő-ut 51. szám.)

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zár- számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 103. §-ának módosítása.
3. Az igazgatóság és választmány által előterjesztett nyugdíjszabályzati tervezet tárgyalása.
4. Az elnök és a választmánynak megbízatása lejártá folytán újbóli választása, az alapszabályok 50. és 76. §-a értelmében.
5. A 4. számú szelvényeknek 1894-ik évi január hó 1-én leendő beváltása iránti határozathozatal.
6. A részvényesek netaláni indítványai.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiók-intézeténél Makón, még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1893. január 30.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

89 3-3

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdája

Eladó.

Egy használt zongora

135 1-2

jutányos áron eladó.

Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában szerezhető.

147 | 893. gazd. sz.

136 1-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szesz és égetett szesz italoknak a birkás dűlőbeli lövőtéren való kimérés jogának 1893. január 1-től kezdve egy vagy több évre való bérbeadása iránt folyó évi február hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 165 frtnyi haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi február hó 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

11526. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy a f. hó 18-án megjelent hirlapi 8461 számú hirdetményünk szerint a bamerál-Moravicza és Fiume közötti forgalmi akadály folytán életbe léptetett 48 órai póthatáridő a felügyeleti hatóság részéről jóváhagyott.

Budapest 1893. január hó 23-án.

A magy. kir. államvasutak. igazgatósága.

Egy tavaszi

vértisztító kúrához
legalkalmasabb szer a Herbadny J.-féle erősített
SARSAPARILLA-SYRUP.

Herbadny J. erősített sarsaparilla-syrupja gyöngén oldólag hat s erős vérjavító szerül van (20 év óta) elismerve, a mennyiben minden beteges anyagot, a mely a vért sűrűvé, rostossá, gyors keringése alkalmatlanná teszi,

az abból eltávolítja, úgy az elromlott és beteges nedveket, elszaporodott nyálka s epét — mely a sok betegség kutforrása — ártalmatlan módon fájdalom nélkül válassza ki a testből.

Kitűnően hat ennél fogva székrekedésnél, fej elleni vértululásnál, fülzugás, szédülés, főfájás, köszvény- és aranyérség, gyomor-elnálkásodásnál, rossz emésztésnél, máj- és lép-daganatnál, továbbá mirigy-daganatnál, mérges fekélyek, bőrkiütések stb. ellen.

7. 4-12

Egy eredeti üveg ára használati utasítással együtt 85 kr., postán 15 krral több a csomagolásért.

Valódiság igazolásul minden üvegnek a fenti védjegyet kell viselnie.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.